

Upphandlingsguide för miljöanpassade och trafiksäkra transporter

Hur Stockholms förvaltningar och bolag
kan uppfylla målen i miljöprogrammet och
trafiksäkerhetsprogrammet

Inledning

Stockholms stad har ambitionen att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar och trafiksäker storstad. För att nå dit krävs att transporterna i Stockholm blir säkra och miljöeffektiva och det är viktigt att staden föregår med gott exempel i sina upphandlingar.

Miljöprogrammet och trafiksäkerhetsprogrammet är beslutade av kommunfullmäktige. Målsättningen i de båda programmen ska följas av stadens förvaltningar och bolag. Denna

upphandlingsguide fungerar som ett stöd och ger förslag till hur man kan gå tillväga vid upphandlingar och avrop från ett ramavtal. Guiden visar också hur man följer upp hur leverantörerna följer avtalet.

Kraven är framtagna i samråd med Stockholms läns landsting. Staden och landstinget strävar efter att samordna sina krav så långt det är möjligt för att få bättre genomslag på marknaden.

Stockholm i juni 2006

Ansvar och definitioner

Vem gör vad

Ett verksamhetsansvar medför upphandlingsansvar. Det är respektive nämnds ansvar att genomföra upphandlingar för att tillgodose det egna behovet. Nämnden kan välja att använda egna resurser för att upphandla, eller vända sig till en upphandlingskonsult. Vissa upphandlingar, som är av intresse för alla eller många förvaltningar, samordnas via stadsledningskontoret. Varje nämnd har en kontaktperson för upphandlingsfrågor.

I denna guide kallas avtalsparterna **beställare** och **leverantör**.

Beställaren: kan vara en nämnd i Stockholm stad, tjänstemän i Stockholms stad eller någon annan som använder guiden.

Leverantörer: är en vid benämning som innefattar entreprenörer/konsulter vid tjänsteupphandlingar och leverantörer av fordon.

Upphandlaren: Genomför en upphandling. Upphandlaren ska säkerställa att det finns kompetens för att värdera verifikat och bevismedel som rör miljö och trafiksäkerhet. Det är viktigt att upphandlaren ser till att någon får ansvar för uppföljning av avtalet och hur det fungerar samt att det är tydligt för alla parter hur uppföljningen ska gå till.

Avroparen: Gör beställningar och avrop efter de upphandlade avtalen från leverantören. En person eller enhet kan alltså vara både beställare och avropare. Den som använder avtalen och avropar måste känna till kraven som ställts i upphandlingen och hur de ska följas upp. Avroparen är ofta länken mellan upphandlaren och användaren och kan återkoppla om kraven inte följs eller avtalet inte fungerar bra.

Användare: De som ytterst ska dra nytta av de upphandlade transporttjänsterna.

Uppföljning

Att göra en uppföljning av upphandlingen är helt nödvändigt för att se om leverantören följer de krav man har ställt. Vid varje upphandling ska upphandlaren se till att en ansvarsfördelning för uppföljningen sker.

Så använder jag guiden

Staden vill, utifrån miljö- och trafiksäkerhetsprogrammen, använda upphandlingsguiden i samtliga upphandlingar som är berörda i stadens förvaltningar och bolag (se nästa sida).

Guiden är utformad så, att den även kan vägleda och stödja till exempel andra kommuner, privata företag och myndigheter.

Guiden vänder sig alltså till alla som upphandlar, avropar eller följer upp avtal i Stockholms stad, och som kan bidra till att transportererna blir trafiksäkra, miljövänliga och kostnadseffektiva.

Resultatet av en upphandling beror på samspelet mellan alla inblandade personer och alla bör känna till innehållet i denna guide. Guiden i sig är inte tvingande, men den bygger på principer och styrande dokument som är det. Avvägningen av till vilken grad guiden skall följas görs vid varje upphandling. Upphandlaren ansvarar för att kraven ställs på ett sätt som är förenligt med upphandlingsrätten. Beställaren avgör ambitionsnivån. Om man ställer de mest långgående kraven både inom trafiksäkerhet och miljö kan risken finnas att endast ett fåtal anbud inkommer. Därför är det viktigt att undersöka marknaden innan upphandlingen påbörjas.

Vid oklarheter: kontakta Upphandlingsenheten på stadsledningskontoret, tel 08-508 29 000

Upphandlingsenheten ska, i nära samarbete med stadens olika verksamheter, svara för utveckling, uppföljning och utvärdering av stadens upphandlingsarbete. Detta innebär bland annat att enheten ska upprätta riktlinjer/anvisningar för upphandlingsarbetet och svara för utveckling av beställarkompetensen i staden.

Avtalsområden

Följande avtalsområden omfattas av upphandlingsguiden:

FORDON

- Egna/leasade/hyrda fordon (olika för personbil + minibuss, andra lätta fordon, tunga fordon)

PERSONTRANSPORTER

- Färdtjänst och sjukresor
- Skolskjuts
- Tjänsteresor med taxi
- Ambulans
- Transport av avlidna

GODSTRANSPORTTJÄNSTER

- Godstransport
- Budtransport
- Avfallstransport

Vid varuköp med frakten inkluderad har staden och landstinget enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) små möjligheter att ställa krav på transporten, då den inte är den som upphandlas. När godstransporterna köps separat, och upphandlaren avtalar att varorna ska levereras till en omlastningsplats för vidare distribution till användarna, är möjligheterna stora.

EXEMPEL PÅ TJÄNSTER DÄR TRANSPORTER INGÅR

- bevakningstjänster
- konsulttjänster
- IT-support
- växtleasing
- städtjänster
- catering
- konferenstjänster
- möbel- och kontorsflyttning
- etc.

DE HÄR AVTALSOMRÅDEN SKÖTS PÅ ANNAT SÄTT

- Kollektivtrafik. SL har egna miljö- och säkerhetskrav med eget uppföljningssystem.
- Arbetsmaskiner och byggtreprenader. Trafikkontoret arbetar med gemensamma krav med Göteborg, Malmö, Vägverket och Banverket. Dessa krav gäller för stadens upphandlingar.

För dig som upphandlar fordon och transporter

- Steg 1.** Inför en upphandling
- Steg 2.** Förfrågningsunderlaget och avtalet. (Konkreta krav finns i på sidan 10)
- Steg 3.** Avtalsperioden.

Steg 1. Inför en upphandling

TA REDA PÅ BEHOVET HOS ANVÄNDARNA. EXEMPEL PÅ FRÅGOR:

- Hur liten kan bilen eller lastbilen vara för att klara uppgifterna den ska användas för?
- Kan användarna i er verksamhet planera arbetet så att du slipper eller minimerar antalet transporter?

Undersök vad som är möjligt på marknaden. Fråga företaget i god tid innan förfrågningsunderlaget ska vara färdigt, enskilt eller i grupp. Säg "så här funderar vi på att ställa krav, vad tycker du om det?" Lyssna! Var noga med att agera objektivt, så att inte vissa företag får en fördel framför andra i upphandlingen.

OM DET INTE GÅR ATT FÅ DET NI VILL HA NU, SÅ FINNS FLERA ALTERNATIV.

- Teknikupphandlingar när det ni vill köpa inte finns kommersiellt tillgängligt.
- "Trappsteg" i avtalet där leverantören ska klara mer och mer för varje år.
- Bonus till leverantörer som gör det där "lilla extra", till exempel utför tjänsten med en högre grad av förnybara drivmedel än vad ni har som grundkrav.
- Kommunicera, i förfrågningsunderlaget eller i andra kontakter med aktuell bransch, att vissa krav kommer att skärpas i nästa upphandling. På detta sätt får branschen tid på sig att utveckla det som idag saknas.

Steg 2. Förfrågningsunderlaget och avtalet

Kraven är tänkta att gälla i alla upphandlingar, såvida inte upphandlaren har särskilda skäl att göra på annat sätt. Om du ställer fler eller andra krav, tänk på att bara ställa krav som anbudsgivaren kan verifiera och som du (med hjälp av kollegor) kan följa upp.

Världen förändras. Krav måste alltid utvecklas annars kan de bli antingen meningslösa självklarheter eller i värsta fall konserverande så att de inte leder till en hållbarare utveckling.

Konsekvenserna om avtalskraven inte följs ska beskrivas i avtalen. Konsekvenserna för leverantören vid eventuella avvikelser från avtalade krav är uppdelade i olika steg, se förslaget.

Förslag på text att infoga i förfrågningsunderlag

Om Leverantören inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och efter anmodan inte inom skälig tid vidtar rättelse får Staden antingen avhjälpa bristen på Leverantörens bekostnad eller göra avdrag på ersättningen.

Fullgör inte Leverantören sina åtaganden i fråga om personalbemanning och personalkategorier äger staden göra avdrag på ersättningen med x % av månadsersättningen per påbörjad kalendervecka som bristen består. Bristen berättigar även Staden till vite med x kronor per påbörjad kalendervecka. Vitet utgår till den dag bristen upphör. Vitet förfaller till betalning 30 dagar efter det att bristen upphört.

Vid kontraktsbrott av väsentlig betydelse äger part häva avtalet. Hävande part är därvid berättigad till skadestånd.

Staden har härutöver rätt att häva avtal om Leverantören inte fullgör sina skyldigheter vad gäller socialförsäkringsavgifter och skatter, försätts i konkurs eller eljest befinner sig vara på sådant obestånd att företaget inte kan förväntas fullgöra sina åtaganden.

Exempel på viten från SL (som också har ovanstående steg 1-3 om avvikelser från avtalet.)

Brister miljöledning	25 000 kr/mån, högst 200 000 kr/år
Fel bränsle	1 kr/utbuds-km med fel bränsle
Fel fordon (buller och emissioner)	10 000 kr/mån, högst 100 000 kr/år
Försenade eller ofullständiga indata	25 000 kr/mån, högst 100 000 kr/år

Steg 3. Avtalsperioden

Ansvarig upphandlare har ansvaret för avtalsvård och uppföljning av avtal. När det gäller uppföljningen av miljö- och trafiksäkerhetskraven har upphandlaren ansvaret för att en ansvarig för avtalsuppföljningen utses. Ansvaret innebär att kontrollera att avtalet följs. Det kan göras på flera sätt. Flera personer i beställarens organisation kan dela på ansvaret för uppföljningen.

MUNTLIG KONTAKT OCH MÖTEN ÄR ALLTID ATT FÖREDRA

- Samtala med förare och företagsledning om hur leverantören arbetar med frågorna.
- Åk med anmänt eller oanmänt i fordonen.
- Dokumentera vad du ser och hör.

KOMPLETTERA MED DOKUMENTATION

- Begär in egendeclarationer med intyg på heder och samvete.
- Ta del av leverantörens egenkontroll.

KONTROLLERA SJÄLV

- Kontrollera fakturor på drivmedel etc. hos leverantören.
- Se om fordonen har den utrustning som avtalats.
- Ta stickprov och skicka på kemanalys, till exempel däck.
- Kom ihåg att fråga användarna och de som gör avrop hur de uppfattar avtalens efterlevnad. Säkerställ att eventuella klagomål når den som ansvarar för avtalet.

För dig som gör avrop mot avtal

Se vilka miljö- och trafiksäkerhetskrav som är avtalade. Avtalen hittar du på

www.e-avrop.com.

Du är en viktig del i avtalsuppföljningen, även om den som är ansvarig för avtalet har det övergripande ansvaret för att kraven följs upp. Du ser om ni får det som ni har avtalat och betalar för.

Om du upptäcker avvikelser, prata direkt med leverantören och se till att felet rättas till. Eller, om du tvekar att göra det själv, kontakta den ansvarige upphandlaren. Skicka ett mejl till henne eller honom och berätta vad som var fel, när du såg det och vad du gjorde för att åtgärda det. Då bidrar du med viktig kunskap så att upphandlingen görs bättre nästa gång.

EXEMPEL PÅ SAKER DU BÖR VARA UPPMÄRKSAM PÅ:

- Om en leverantör kör för fort.
- Om en leverantör inte använder bälte.
- Om en förare verkar alkohol- eller drogpåverkad.
- Om ett fordon inte är ett miljöfordon fast det står i avtalet.

Länkar till andra kravsamlingar

Här hittar du mer information om transporter i upphandling.

Vägverkets miljö- och trafiksäkerhetskrav
www.vv.se/tq

Miljöstyrningsrådets EKU-verktyg
www.eku.nu

Nätverket för Transporter och Miljöns transportköparverktyg **www.ntm.a.se** (anpassat för upphandling mellan företag, ej offentlig sektor)

Sveriges kommuner och landsting **www.skl.se** har en handbok för upphandling av transporter med miljö och trafiksäkerhetskrav. SKL beräknar också komma ut med upphandlingskrav under 2006.

LÄS MER I BILAGORNA

1 KRAV PÅ MILJÖ OCH TRAFIKSÄKERHET

1. Grundkrav transporter.
2. Krav när transporter är en del av tjänsten.
3. Krav nya fordon.

2 BESLUT TAGNA I KOMMUNFULLMÄKTIGE

Krav på miljö och trafiksäkerhet

Dessa krav ska användas i upphandlingar där transporter ingår och vid upphandlingar av nya fordon.

Ansvar för genomförande och bedömning i den enskilda upphandlingen, ansvar för utvärderingar och uppföljning framgår i avsnitt Ansvar och definitioner. Var särskilt uppmärksam på kombinationen av olika krav på nya fordon där marknaden ändrar sig snabbt.

KRAVEN ÄR UPPDELADE I:

1. Grundkrav transporter, även varutransporter med frakten inkluderad. Dessa krav är tänkta att användas i alla upphandlingar som rör transporter.

2. Krav när transporter är en del av tjänsten. Kraven är inte avsedda för varuupphandlingar med fraktvillkoret fritt levererat, där endast grundkraven är tänkta att användas. Avsnittet inleds med en resonerande del om olika alternativa metoder att ställa krav på förnybara drivmedel och miljöbilar. När transporten utgör en mycket liten del av tjänsten, som t.ex. i många konsultupphandlingar samt i branscher med mycket små företag bör dessa krav nogt övervägas för att inte förorsaka fördyringar och leda till bristande konkurrens i upphandlingen.

3. Krav på nya fordon. Kraven avser nya fordon, alltså inte krav på fordon som används för att utföra transporttjänster. Där finns också en underavdelning för däck.

Kraven kan användas som skall-krav eller utvärderingskrav eller som kontraktsvillkor. Olika upphandlare gör olika bedömningar av i vilka steg i utvärderingsarbetet den här typen av krav kommer in. Vi har gjort ett förslag där det kan vara lämpligt att använda kraven. Det framgår under varje krav om det bör ingå i kravspecifikationen eller vara ett kontraktsvillkor. I vissa fall går det lika bra med endera. Det är viktigt att påpeka att kraven endast behöver skrivas en gång.

1. Grundkrav transporter

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Företaget som utför transporten skall ha trafiktillstånd om transporten bedrivs som yrkesmässig trafik.</p> <p><i>(kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Kopia på uppgifter i länsstyrelsens register.</p>	<p>Samtal till länsstyrelsen för kontroll att tillståndet finns (sökning på organisationsnummer är säkrast, företagsnamn går oftast bra också).</p>	<p>Vägverket har det övergripande ansvaret för yrkestrafik på väg, se www.vv.se</p> <p>Där hittar du alla regler som gäller.</p> <p>Länsstyrelserna hantear företagens tillstånd i enlighet med reglerna. www.lst.se</p>
<p>Samtliga transporter skall utföras på ett sådant sätt att kraven på en hög trafiksäkerhet tillgodoses med avseende på omgivande trafikanter. Samtliga tillämpliga trafikregler skall följas.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Det är möjligt att i förfrågningsunderlaget lägga till "Rutiner för hur detta går till skall bifogas anbudet". I så fall är anbudsgivarens dokumenterade rutiner bevis. Annars behövs inget bevismedel utöver en bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>Kontrollfråga till leverantören "hur säkerställer ni att..."</p> <p>Om beställaren har fått indikationer på brister behövs omedelbart samtal med leverantören.</p>	<p>Trafikregler hittar man hos Vägverket, se www.vv.se</p>
<p>Om leverantören, eller av denne anlitad transportör, bedömer att överenskommen plats för hämtning och lämning är olämplig av trafiksäkerhets-skäl skall detta omedelbart skriftligen rapporteras till beställaren för gemensam åtgärd.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>Kontrollfråga till leverantören "Tycker ni att platserna för hämning/lämning är trafiksäkra?"</p>	

2. Krav när transporter är en del av tjänsten

Det är centralt för Stockholms stad att ställa krav på miljöbilar och förnybara drivmedel. Detta avsnitt inleds med olika alternativa sätt att göra det i upphandlingar. Därefter följer övriga krav på miljö och trafiksäkerhet.

KRAV PÅ MILJÖBILAR OCH FÖRNYBART DRIVMEDEL I TJÄNSTEUPPHANDLINGAR

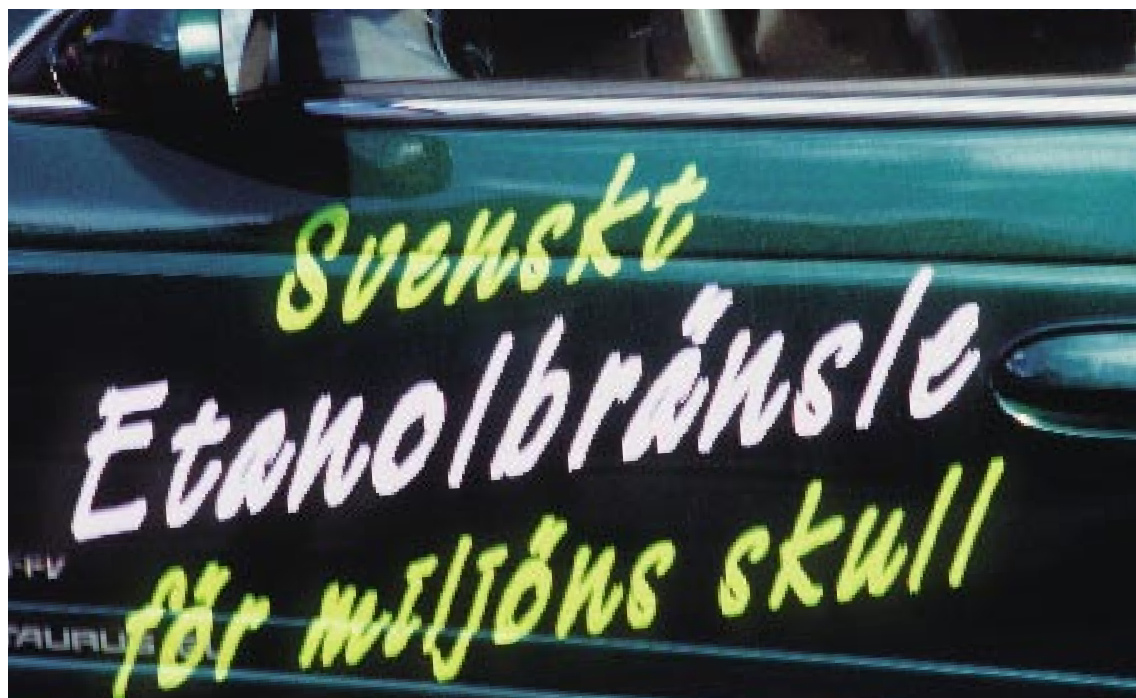
Det finns fyra principiellt olika sätt att minska utsläppen av klimatpåverkande ämnen.

- Att minska transporterna totalt.
- Att minska bränsleförbrukningen genom att köra sparsamt.
- Att byta till bränslesnålare fordon.
- Att öka andelen förnybart bränsle.

När det gäller upphandlingskrav för att miljöeffektivisera transporterna i Stockholm gäller följande prioritering:

1. Krav på att minska transporterna totalt
2. Att öka andelen förnybart bränsle
 - Krav på hur stor andel av bränslet, som går åt vid utförandet av en tjänst, som skall vara förnybart.
 - Krav på antalet miljöfordon vid inköp eller i tjänster
3. Att minska bränsleförbrukningen
 - Krav på bränslesnåla fordon
 - Krav på sparsam körning

Miljövänlig nog?

I. Krav på antalet miljöfordon i tjänster

När det gäller krav på miljöfordon är det enklast att ställa krav på att en viss andel av fordonen som används i tjänsten eller som köps in under avtalsperioden skall vara miljöfordon. Det finns olika definitioner av miljöfordon, se www.miljofordon.se

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Vid utförandet av transporterna skall leverantören eller av denne anlita underleverantör, använda erforderligt antal fordon, av trafiksäkerhetsskäl i första hand lätta lastbilar. Av dessa skall x % vara miljöbilar enligt Stockholm stad.</p> <p>Fordon som faller inom definition av miljöbilar, se bilaga, vid det tillfälle fordonet införskaffades, skall betraktas som miljöfordon under hela avtalsperioden, även om miljöfordonsdefinitionen senare skulle förändras.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p> <p>Det kan dock vara lämpligt att i förfrågningsunderlaget be anbudsgivaren att beskriva hur företaget tänkt lösa kravet under en ev. avtalsperiod.</p>	<p>För att använda krav på miljöbilar måste beställaren kontrollera att miljöbilar används och att bilarna kör på en tillräcklig andel förnybart bränsle.</p>	<p>Information om Stockholms stads arbete med miljöbilar finns på www.miljobilar.stockholm.se</p> <p>Ytterligare information om miljöbilar finns på www.miljofordon.se</p>
<p>Miljöfordon som drivs med annat bränsle än bensin och diesel skall till minst 80 procent, räknat på energiinnehåll, använda det alternativa bränslet. I det fall fordon som drivs med bensin och diesel används, skall fordonen vara av bästa tillgängliga miljöklass.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>I de flesta fall kan bränslestatistik begäras in utan merarbete för leverantören. Mätarställning och statistik från tankkort räcker ofta som bevismedel.</p>	<p>Energiinnehållet beräknas utifrån de värden som Nätverket för Transporter och Miljön publicerar under våren 2006. Rapporten finns på www.stockholm.se/upphandling, www.stockholm.se/vaxthuseffekten, www.stockholm.se/tk. Ev frågor kring detta besvaras av Miljöbilsprojektet på miljöförvaltningen.</p>

Det behöver framgå av förfrågningsunderlaget vilken andel av transporterna som måste utföras med miljöfordon. En sådan procentsats måste avgöras för varje upphandling. Här kan man också lägga in en ökande andel för varje år avtalet gäller. En sådan kravtrappa gör det lättare för leverantören att investera i fler miljöfordon.

2. Krav på hur stor andel av bränslet som skall vara förnybart

Ett annat sätt att ställa krav är att ange andelen förnybart bränsle som krävs vid utförandet av tjänsten.

Krav att infoga i förfrågningsunderlag

Leverantören skall när uppdraget startar ha minst x antal beställda miljöbilar **(alternativt i drift)** enligt definition för miljöbilar, se bilaga

Eller uttryckt som andel

Minst x% miljöbilar beställda **(alternativt i drift.)**

Miljöbilar skall skickas i första hand vid avrop av tjänster.

Exempel från taxiupphandling:
Anbudsgivaren skall via sin beställningscentral tillhandahålla tjänsten att vid varje beställningstillfälle automatiskt prioritera en miljöbil om det finns någon ledig miljöbil i närområdet.

(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)

Bevis som skall bifogas anbudet

Ev. leverantörens fordonsförteckning om tjänsten kan utföras med en mindre mängd fordon.

Avtalsvård med uppföljning av krav

Veta mer

Se exempel taxiupphandlingen med sista anbudsdag 060508. Finns på upphandlingens hemsida (Stadsledningskontoret).

Leverantören skall under avtalsperioden arbeta med en handlingsplan, som får lov att modifieras under avtalsperioden, för hur andelen förnybara drivmedel skall öka.

Anbudet skall innehålla en plan för hur målet skall uppfyllas med etapper varje år. Planen skall minst innehålla tidsatta åtgärder där det framgår vilka personer som ansvarar för åtgärderna. Vid trafikstart skall minst ett fordon vara beställt som drivs med förnybart drivmedel.

- Vid utgången av år 200x skall 10% av antalet fordons kilometer utföras med förnybara bränslen.
- Vid utgången av år 200y skall 20% av antalet fordons kilometer utföras med förnybara bränslen.
- Vid utgången av år 200z skall 30% av antalet fordonskilometer utföras med förnybara bränslen.

Observera att fordon som drivs med förnybara bränslen kan drivas helt eller

Leverantörens plan.

I de flesta fall kan bränslestatistik begäras in utan merarbete för leverantören. Mätarställning och statistik från tankkort räcker ofta som bevismedel.

**Krav att infoga i
förfrågningsunderlag****Bevis som skall
bifogas anbudet****Avtalsvård med
uppföljning av krav** **Veta mer**

delvis även med bensin eller diesel. Leverantören skall därför ha ett system för uppföljning som gör det möjligt att i slutet av avtalsåren kunna redovisa andel fordonskilometer som körts med förnybara bränslen.

För de fall transporterna kommer att utföras i nätverkstrafik skall motsvarande andel fordonskilometer som leverantören kör för beställaren (kortaste vägen mellan hämtnings- och avlämningsstället) köras med förnybara bränslen. Det måste inte vara de fordon och de sträckor som kör beställarens gods eller personer, bara lika stor andel fordonskilometer. Beställaren abonnerar på andelar fordonskilometer utförda med förnybara bränslen.

Uppgifter om andra kunder köper "gröna mil" eller ställer krav på förnybara drivmedel på motsvarande sätt skall lämnas till beställaren i samband med redovisning av användning av olika bränslen.

(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)

Det är viktigt att kraven på andel förnybara drivmedel anpassas till vad som är kommersiellt tillgängligt och ekonomiskt försvarbart för olika typer av upphandlingar.

Upphandlingskrav på att en viss andel av tjänsten skall utföras med förnybara bränslen innebär att en bränsleredovisning måste göras.

GRADEN FÖRNYBART I BRÄNSLET

Graden av förnybart i fordonsbränslet beror dels på andelen bränsle från olika källor och de olika källornas livscykel. Ett exempel är E85 som till 85 % består av etanol. Ett annat exempel är fordonsgas, som kan bestå av naturgas eller biogas. Etanolen eller biogasen i bränslet är dessutom producerad på olika sätt och får då olika grad av förnybarhet.

Beroende på bränslets livscykel kan graden av förnybarhet variera. För att jämföra olika bränslen bör respektive livscykel jämföras. Se mer om bränslen på <http://www.miljofordon.se/fakta/>

Krav på att fordon ska köra på fordonsgas i

Stockholm vintern 2006 innebär i praktiken biogas, men i takt med att användningen ökar kommer det att komma in allt mer naturgas till tankställena. Vill man veta exakt vad som tankas kommer det att bli nödvändigt med ett redovisningssystem för gasen.

För att beräkna i vilken grad bränslena är förnybara kan schabloner användas av praktiska skäl. Beställaren värderar då graden av förnybarhet och hur mycket utsläppen minskar

Utvecklingen av bränslen och kunskaperna om miljöeffekterna blir bättre efter hand. För att praktiskt kunna hantera kravet på minskade växthusgaser kan man använda samma schablon under avtalsperioden.

Observera att schablonerna enbart visar i vilken grad bränslet är förnybart, dvs bidrar till minskade utsläpp av klimatpåverkande ämnen. Bränslen och motorer ger även andra utsläpp av hälsoskadliga, försurande och övergödande ämnen. Tillverkningen av bränslet kan också innebära annan miljöpåverkan än utsläpp av växthusgaser.

Krav miljö övrigt och trafiksäkerhet

Krav att infoga i förfrågningsunderlag

Leverantören skall senast ett år efter avtalets ingång *eller annan tidsperiod som beställaren bedömer som lämplig* ha ett strukturerat och dokumenterat miljöarbete som är öppet för granskning av beställaren. Miljöarbetet skall omfatta den del av företaget som är aktuellt för att utföra uppdrag åt oss. Miljöarbetet skall vara aktivt under hela avtalsperioden. Detta innebär att det minst ska finnas en miljöpolicy, mätbara och tidsatta mål för miljöarbetet samt en handlingsplan med ansvarsfördelning. Miljöarbetet skall omfatta den miljöpåverkan som är viktigast för företaget. Miljöarbetet skall följas upp minst en gång per år och innebära en ständig förbättring.

Miljöledningsarbetet innebär att leverantören själv organiserar sitt arbete med att se till att upphandlingskraven efterlevs.

(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)

Bevis som skall bifogas anbudet

Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.

Avtalsvård med uppföljning av krav

Begär in dokumentation från leverantören. Första året i en avtalsperiod tillämpas en mild bedömning. Är det många brister och oklarhet bör detta följas upp muntligt. Leverantörer som efter påminnelse inte svarar ska ges vite.

Från andra avtalsåret går det att kräva lite mer. Fråga efter hur förbättringsarbetet framskrider så att inte samma mål ligger kvar år efter år.

Leverantörer skall senast ett år efter avtalets ingång *eller annan tidsperiod som beställaren bedömer som lämplig* ha en transportpolicy som minst omfattar den del av företaget som arbetar med uppdrag för oss. Policyn kan omfatta personresor och/eller godstransporter. Transportpolicyn skall ange riktningen för hur företaget skall kunna bidra till en minskad miljöbelastning och ökad trafiksäkerhet med avseende på transporter. Policyn skall ange riktningen för både beteende, effektivisering och teknik. Policyn skall ta upp väsentliga miljöfaktorer samt innehålla ett åtagande om ständig förbättring. Med väsentliga miljöfaktorer menas utsläpp av växthusgaser och lagreglerade emissioner från fordon.

(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)

Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.

Begär in dokumentation från leverantören. Första året i en avtalsperiod tillämpas en mild bedömning. Är det många brister och oklarhet bör detta följas upp muntligt. Leverantörer som efter påminnelse inte svarar ska ges vite.

Från andra avtalsåret går det att kräva lite mer. Fråga efter hur förbättringsarbetet framskrider så att inte samma mål ligger kvar år efter år.

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer	
<p>Uppgifter som fordon, förare och transporternas utförande skall löpande dokumenteras i en transportliggare Transportliggaren skall hållas i datoriserad form. Av transportliggare skall följande framgå:</p> <p>Vilka fordon som används för uppdraget. För varje enskilt fordon när besiktningar, bromskontroller och däckbyten har gjorts, liksom val av däckstyp och ålder på däcken.</p> <p>Vilka förare som används för transportuppdragen, vilken typ av förarbevis de har samt, vid nyanställningar, vilken tidigare erfarenhet de har av att köra den aktuella fordonstypen.</p> <p>Inträffade olyckor och olyckstillbud vid eller i anslutning till transportuppdragets utförande. Andra brister som kan vara av betydelse för trafiksäkerheten.</p> <p>Transportliggaren skall finnas tillgänglig hos leverantören. Beställaren eller av denne utsett ombud skall äga rätt att ta del av transportliggaren. Brister som beställaren påtalat skall finnas dokumenterade så att det framgår vad som har inträffat, när det skedde och vem som har iakttagit eller rapporterat bristen. Beställaren kommer fortlöpande att informera leverantören om de brister i transporternas utförande som är av betydelse för trafiksäkerheten.</p>	<p>Mall för transportliggare redovisas i anbudet</p>	<p>Detta är ett administrativt krav som kan användas om beställaren tycker det är praktiskt att följa upp med hjälp av transportliggare.</p>		
<p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Leverantören skall ansvara för att samtliga ordinarie förare är utbildade i sparsam körning när uppdraget startar och under hela avtalsperioden. Detta skall leverantören visa för beställaren i samband med att uppdraget startar.</p> <p>Leverantören skall ansvara för att bränsleförbrukningen per fordon följs upp under avtalsperioden. Rutinerna för detta skall bifogas anbudet.</p> <p>Däck skall fyllas 10% mer än rekommenderat däcktryck.</p>	<p>En beskrivning på hur detta går till. Kravet innebär inte att man ska ha gått en viss extern utbildning utan går att lösa på flera sätt, t ex med egen utbildningspersonal eller olika utbildningsföretag.</p>	<p>Fråga förare stickprovvis om de utbildats i sparsam körning.</p> <p>Ta del av hur bränsleuppföljningen fungerar i praktiken på plats.</p>	<p>Allmänt om sparsam körning och däcktryck finns på Vägverkets webbplats www.vv.se Det vanligaste varumärket på utbildning är EcoDriving.</p> <p>Se också www.stockholm.se/vaxthuseffekten</p>
<p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Leverantören skall så långt möjligt utrusta fordonen med däck vars slitbanegummi är fritt från märkningspliktig olja enligt EU:s klassificerings- och märkningskriterier (Kommissionsdirektiv 67/548/EEC med tillägg).</p> <p>Om sådana däck inte finns för fordonet skall leverantören rapportera det till beställaren med en förklaring av vilka åtgärder leverantören vidtagit för att få fram rätt däck och varför det inte har gått.</p>	<p>Intyg från däckleverantören</p>	<p>Beställaren tar stickprov där liten bit av slitbanegummit skickas på kemanalys (det går bra med så liten bit att inte däcket behöver bytas)</p>	<p>Stockholms miljöförvaltnings "Rulla rätt – guide till krav på miljöanpassade däck" finns på www.stockholm.se/upphandling.</p> <p>Projekt Grön Kemi www.gronkemi.nu/dack.html Miljömärkningen Svanen www.svanen.nu</p>
<p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>				

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
Däcken skall vara dubbfria. <i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i>	Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.	Titta på däcken alternativt få en förteckning över vilka däck leverantören köpt.	Om olika däcktyper finns att läsa hos Vägverket. www.vv.se Om utsläpp av partiklar från dubbdäck och trafiksäkerhet finns att läsa på http://info.slkit.stockholm.se/ under upphandling, www.stockholm.se/tk under trafikmiljöfrågor/Åtgärder mot skadligt vägdamm eller www.stockholm.se/miljo
Fordonen skall underhållas på verkstäder och tvättanläggningar som följer kraven som Stockholm Vatten ställer i de fall anläggningens avlopp är anslutet till Stockholm Vatten. www.stockholmvatten.se/avlopp/industrikontroll/bilvard.asp Om avloppet inte är anslutet till Stockholm Vatten gäller att fordonen skall underhållas på verkstäder och tvättanläggningar som inte har några ej åtgärdade förelägganden från tillsynsmyndighet. <i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i>	I anbudet skall framgå vilka tvätt- och serviceanläggningar som kan komma att användas, företagsnamn och adress.	Ring Stockholm Vatten och kontrollera. Ring miljöförvaltningen och kontrollera.	www.stockholmvatten.se
Bromsarna på fordonen med hydraulbromsar skall kontrolleras och godkännas av Svensk Bilprovning eller ackrediterad verkstad minst en gång per halvår.	Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.	Leverantören skall genom dokumentation från bilprovningen eller verkstad kunna visa när bromskontroller med godkänt resultat har gjorts.	www.bilprovningen.se
Tunga fordon skall vara utrustade med videoutrustning eller motsvarande som ger föraren god sikt runt om hela fordonet. <i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i>	Beskrivning av teknisk lösning.	Titta på fordonen.	

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Fordon som används för tjänsten skall ha motor klassad i Euro II eller bättre (lämpligt om fordonen finns i ett stort nätverk) alternativt Euro III eller bättre om beställaren bedömer marknaden som tillräcklig (lämpligt om det är en begränsad fordonsflotta som är tänkt att gå i bestämda rutter)</p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>Uppvisande av registreringsbevis eller sökning i Vägverkets fordonsregister.</p>	<p>Info om olika miljö- och Euro-klasser finns på www.naturvardsverket.se under Teknik och Miljö/Trafik och transporter</p>
<p>Av trafiksäkerhetsskäl skall tunga fordon undvikas.</p>	<p>Om upphandlingen innebär att en mindre mängd fordon är inblandade i utförandet av tjänsten, kan man begära en fordonsförteckning med de uppgifter man efterfrågar. Fordonsförteckningen kan också kontinuerligt uppdateras av leverantören och sedan användas som stöd i avtalsuppföljningen.</p>	<p>Miljözonskraven för eftermontering av avgasreningstrustning framgår på www.stockholm.se, sök på "miljözon".</p>	<p>Miljözonskraven för eftermontering av avgasreningstrustning framgår på www.stockholm.se, sök på "miljözon".</p>
<p>Tillämpligt om tunga fordon skall användas: Om tunga fordon används skall dessa vara utrustade med partikelrening och kväveoxidrening enligt de regler som gäller för eftermontage av reningstrustning i miljözonen. Detta gäller även Euro III och högre euro-klasser.</p>	<p>Tunga fordon skall undvikas i Stockholm. Under åren 2001 - 2005 har 12 cyklister eller fotgängare dödats i Stockholms stad när de blivit påkörda/överkörda av tunga fordon exklusive buss. Staden arbetar med åtgärder för att minska dessa dödsolyckor. En av dessa åtgärder är att minska mängden tunga fordon i tätortsmiljön bl a genom krav på mindre fordon i transportupphandlingar.</p>	<p>För transporter som utförs med diesel se http://www.ntm.a.se/transport/Method%20emissioner%20Vägtransport.doc för metoder för emissionsberäkningar.</p>	<p>För transporter som utförs med diesel se http://www.ntm.a.se/transport/Method%20emissioner%20Vägtransport.doc för metoder för emissionsberäkningar.</p>
<p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>			
<p>Fordon ska ha så lågt externt buller som möjligt mätt enligt EU-direktiv 92/97/EEG. Certifieringsvärdet för respektive modell som offereras skall redovisas i anbudet. Varje dBA lägre än maxvärdet enligt direktivet ger y poäng. Detta viktas i utvärderingen på följande sätt:</p>			
<p><i>(Kravet bör finnas med i anbudsutvärdering (maxkravet skall finnas i kravspecifikationen) De aktuella värdena från vinnande anbud skall finnas med i kontraktet.)</i></p>			

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Leverantören skall i sin verksamhetsledning ha en rutin för att minimera störande buller från fordon, minst innefattande rutiner för:</p> <ul style="list-style-type: none"> – att säkerställa att de bullernivåer som fordonen har vid leverans inte försämras – rapportering och omedelbara åtgärder mot onormalt störande buller (såväl inne i fordonet som externt) och orsaker till detta, såsom trasiga ljuddämpare, tomgångsvibrationer, tryckluftsljud, otäta luckor, icke använd eller icke fungerande bullerdämpande utrustning, bromsskrik etc <p>Leverantören skall omgående åtgärda fordonet om bullernivåerna överskrider gällande lagkrav för nya fordon eller onormalt störande buller förekommer.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>Hur detta fungerar följs lämpligen upp i samtal med leverantören.</p>	<p>www.miljo.stockholm.se/trafikluftbuller/</p>
<p>Leverantör skall ha rutiner för att förebygga alkohol- och drogmisbruk för förare som kör för oss.</p> <p>Alla fordon som kör för oss skall vara försedda med alkolås.</p> <p><i>Om beställaren bedömer att det inte är möjligt att ställa ovanstående krav kan följande alternativ användas:</i></p> <p>Om förare vid stickprovskontroll befinnes ha högre halt av alkohol i blodet än vad som är tillåtet vid bilkörning, får denne fortsättningsvis bara utföra uppdrag med fordon som är försett med alkolås.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Anbudsgivarens dokumenterade rutiner.</p> <p>Om upphandlingen innebär att en mindre mängd fordon är inblandade i utförandet av tjänsten, kan man begära en fordonsförteckning med de uppgifter man efterfrågar. Fordonsförteckningen kan också kontinuerligt uppdateras av leverantören och sedan användas som stöd i avtalsuppföljningen.</p>	<p>Hur detta fungerar följs lämpligen upp i samtal med leverantören.</p> <p>Om krav på alkolås ställts går det att titta i fordonen.</p>	<p>Vägverket har info om alkohol och trafik www.vv.se</p> <p>NTF www.mhf.se och MHF www.mhf.se har produktöversikter på alkolås mm.</p> <p>Om arbetsgivaransvaret för trafiksäkerhet, se Arbetsmiljöverket www.av.se</p>

Specifikt för transporter som kräver kylfordon

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Nya fordon för kyltransporter och nya kylaggregat för kyltransporter som införskaffas under avtalsperioden skall drivas med annan energi än diesel, till exempel koldioxid.</p> <p><i>Om beställaren bedömer att det är möjligt kan följande skarpare krav användas som kan innebära att leverantören får byta ut dieselaggregat innan de tjänat ut:</i></p> <p>Fordon för kyltransporter skall vara utrustade med kylaggregat som skall drivas med annan energi än diesel, till exempel koldioxid.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Skriftlig dokumentation från leverantören med teknisk beskrivning från leverantören av kylaggregat.</p>	<p>Titta på fordonen.</p>	<p>Sök med sökmotor på Internet.</p>

Alla fordon skall vara försedda med alkolås för att förebygga alkohol- och drogmissbruk bland förare.

3. Krav på nya fordon

Kontrollera särskilt att urvalet fordon blir tillräckligt med olika kravkombinationer!

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Personbilar skall uppfylla kraven för minst fem stjärnor vid provning enligt EuroNCAP (European New Car Assessment Programme) och två stjärnor vid påkörning av fortgångare.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Hänvisning till testresultat på www.euroncap.org i första hand där alla testresultat publiceras. Är bilmodellen inte testad av EuroNCAP gäller intyg enligt EuroNCAP från biltillverkaren eller dennes representant i Sverige. Kompetens för bedömning av likvärdigheten finns på Vägverket.</p>	<p>Görs avropen från leverantör med bredare sortiment än de bilar som uppfyller kraven, är det väsentligt att säljarna är införstådda med vilka modeller som är aktuella. Det bör stå i avtalen att leverantören ska rapportera vilka bilmodeller som avropats till avtalsansvarig.</p>	<p>www.euroncap.org www.vv.se</p>
<p>Personbilar skall ha säkerheten mot pisksnärtskada bedömd som minst gul enligt Vägverkets bedömnings-system eller som gul/acceptabel av Thatcham i deras dynamiska provning.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Intyg från biltillverkaren eller dennes representant i Sverige.</p>		<p>Testmetoden finns beskriven i dokumentet "Standard rear end whiplash seat performance tests" Folksam and the Swedish National Road Administration www.folksam.se www.vv.se</p>
<p>Personbilar skall ha antisladdsystem (EPS)</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Skall framgå av den tekniska specifikationen.</p>		<p>www.vv.se</p>
<p>Fordon skall ha alkoholås.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Skall framgå av den tekniska specifikationen.</p> <p>Det är vintern 2006 fortfarande ovanligt att alkoholås monteras på fabriken, utan det blir fråga om et eftermontage som kan upphandla separat. För att påskynda fabriksmontering av alkoholås kan det vara en fördel att upphandla med krav på alkoholås, men ett alternativ är att upphandla alkoholåsen separat.</p>		<p>Vägverket har info om alkohol och trafik www.vv.se</p> <p>NTF www.mhf.se och MHF www.mhf.se har produkt-översikter på alkoholås mm.</p> <p>Om arbetsgivaransvaret för trafiksäkerhet, se Arbetsmiljöverket www.av.se</p>
<p>Fordonet skall vara utrustat med mätare som ger direkt respons till föraren om effekter på körbeteende samt mäter genomsnittlig bränsleförbrukning så att det går att se bränsleförbrukningen på en del av en tur i efterhand.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Skall framgå av den tekniska specifikationen.</p>		

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
Fordon skall ha bältespåminnare på förarplatsen som signalerar med ljud och ljus om bältet inte används när motorn är påslagen. <i>(kravspecifikation)</i>	Skall framgå av den tekniska specifikationen	Görs avropen från leverantör med bredare sortiment än de bilar som uppfyller kraven, är det väsentligt att säljarna är införstådda med vilka modeller som är aktuella. Det bör stå i avtalen att leverantören ska rapportera vilka bilmodeller som avropats till avtalsansvarig.	
Lätta lastbilar < 3,5 ton och tunga fordon > 3,5 ton skall ha huvudstöd och trepunktsbälte på de platser som används. <i>(kravspecifikation)</i>	Det måste framgå i behovsanalysen och avspeglas i förfrågningsunderlaget hur många platser som ska användas. Utrustningen på platserna skall framgå av den tekniska specifikationen.		
Tunga fordon skall ha underkörningsskydd runt om. <i>(kravspecifikation)</i>	Skall framgå av den tekniska specifikationen.		
Tunga fordon skall vara utrustade med videoutrustning eller motsvarande som ger föraren god sikt runtom hela fordonet. <i>(kravspecifikation)</i>	Skall framgå av den tekniska specifikationen.		
Personbilar skall vara miljöbil enligt definition av miljöbil, se bilaga. <i>(kravspecifikation)</i>	Skall framgå av den tekniska specifikationen.		www.miljobilar.stockholm.se För personbilar finns det ett brett utbud för de allra flesta behov, se produktöversikt www.miljofordon.se För lätta lastbilar är utbudet mer begränsat, men miljöbilar ska eftersträvas även för lastbilar och bussar. Behovsanalysen ska innehålla ett ställningstagande om det är möjligt att ställa ett sådant krav.
Fordon som drivs med bensin eller diesel skall vara av bästa tillgängliga miljöklass <i>(kravspecifikation)</i>	Skall framgå av den tekniska specifikationen.		Info om olika miljö- och Euro-klasser finns på www.naturvardsverket.se under Teknik och Miljö/Trafik och transporter

**Krav att infoga i
förfrågningsunderlag****Bevis som skall
bifogas anbudet****Avtalsvård med
uppföljning av krav****Veta mer**

Fordon ska ha så lågt externt buller som möjligt mätt enligt EU-direktiv 92/97/EEG. Certifieringsvärdet för respektive modell som offereras skall redovisas i anbudet. Varje dBA lägre än maxvärdet enligt direktivet ger y poäng. Detta viktas i utvärderingen på följande sätt...

*(tas med i anbudsutvärdering
(maxvärdet i kravspecifikationen))*

**Endast tillämbart på
personbilar:**

Miljöbilar ska vara så energisnåla som möjligt med hänsyn till vad som behövs. Bränsleförbrukningen för bilar som kan drivas på både bensin och etanol (s.k. bränsleflexibla bilar) bedöms efter bensinförbrukningen. Bilar som kan drivas på både gas och bensin bedöms efter naturgasförbrukningen. Elhybridbilar bedöms efter bensinförbrukningen.

Bränsleförbrukningen skall inte vara högre än:

Bensin 9,2 l/100km

Diesel 8,4 l/100 km

Naturgas 9,7 m³/100km

(kravspecifikation)

Skall framgå av den tekniska specifikationen.

Bedömningen av vilka storleksklasser som behövs skall göras inför upphandlingen, se Reseråden.

www.vv.se

DÄCK

Fordon levereras med sommardäck. Nedanstående krav kan användas i upphandlingar av servicetjänster för att byta däck och i upphandlingar av däck.

Krav att infoga i förfrågningsunderlag	Bevis som skall bifogas anbudet	Avtalsvård med uppföljning av krav	Veta mer
<p>Däckens slitbanegummi skall vara fritt från märkningspliktig olja enligt EU:s klassificerings- och märkningskriterier (Kommissionsdirektiv A</p> <p>Detta skall vara verifierat genom att typen av slitbana kontrollerats och det totala innehållet av PCA i processoljan befunnits inte överstiga 3% vid mätning enligt IP 346. Mängden PCA i slitbanegummit (PCA/kg slitbanegummi) uppges i enlighet med mätmetoden IP 391 tillsammans med standarderna ISO 1407 och ISO 4645.</p> <p>Om sådana däck inte finns för fordonet skall leverantören rapportera det till beställaren med en förklaring av vilka åtgärder leverantören vidtagit för att få fram rätt däck och varför det inte har gått.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Anbudsgivaren bifogar intyg från däcktillverkaren på att oljan som används i slitbanan kontrollerats med IP391 och polycykliska aromater i oljan understiger 3%.</p>	<p>Det går att ta stickprov där liten bit av slitbanegummit skickas på kemanalys (det går bra med så liten bit att inte däcket behöver bytas)</p>	<p>Stockholms miljöförvaltnings "Rulla rätt – guide till krav på miljöanpassade däck" www.miljo.stockholm.se/trafikluftbuller/</p> <p>Projekt Grön Kemi www.gronkemi.nu/dack.html Miljömärkningen Svanen www.svanen.nu</p>
<p>Däck skall vara dubbfria.</p> <p><i>(kravspecifikation)</i></p>	<p>Skall framgå av den tekniska specifikationen.</p>	<p>Titta på däckerna.</p>	<p>Om olika däcktyper finns att läsa hos Vägverket. www.vv.se</p> <p>Om utsläpp av partiklar från dubbdäck och trafiksäkerhet finns att läsa på www.miljo.stockholm.se/trafikluftbuller/</p>
<p>Endast tillämbart vid upphandling av servicetjänst där däckbyten ingår!</p> <p>Däckerna skall ha minst 3 mm mönsterdjup på sommardäck och 4 mm på vinterdäck.</p> <p>Däckerna skall ha minst 10 procent mer luft i däckerna över rekommenderat tryck.</p> <p><i>(kravspecifikation eller kontraktsvillkor)</i></p>	<p>Inget utöver bekräftelse att anbudsgivaren är medveten om att kravet gäller vid ett eventuellt avtal.</p>	<p>Mät!</p>	<p>www.vv.se</p>

Beslut i kommunfullmäktige

BESLUT	HUVUDSAKLIGT INNEHÅLL
UTL. 2003:15 Miljöprogram för Stockholm 2002–2006 KF 2003-02-17	Mål 1 Miljöeffektiva transporter Delmålen <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Andelen invånare som reser med kollektivtrafik eller cyklar ska öka. 1.2 Andelen förnyelsebara drivmedel ska öka till mer än fem procent. 1.3 Trafikbullret ska minska. 1.4 Trafikens kväveoxidutsläpp i staden ska minska med minst 25 procent. 1.5 Vägtrafiksystemets ytanspråk ska inte öka per invånare. 1.6 Staden ska agera så att reglerna för miljözon följs. 1.7 Vid upphandling av entreprenader ska stadens förvaltningar och bolag värdesätta arbetsmaskinernas miljöprestanda. 1.8 Staden ska ställa miljökrav vid upphandling av transporter. 1.9 Fartyg som regelbundet anlöper hamn i Stockholm ska ha avgasrening och använda lågsvavligt bränsle. 1.10 Stadens fordon ska tvättas i anläggningar med effektiv rening. <p>(Ett nytt miljöprogram för perioden 2007–2010 håller f.n. på att tas fram. Detta ska kommunfullmäktige besluta om under 2006.)</p>
UTL. 2003:9 Motion nr 17 om användning av miljövänliga däck KF 2003-03-17	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunfullmäktige uttalar att stadens princip är att använda miljövänliga däck. Denna princip ska tillämpas vid upphandling och i stadens miljöarbete. 2. Informationsarbete gentemot allmänhet och andra aktörer om val av giffria däck kan med fördel bedrivas av den nya konsumentnämnden och inom ramen för stadens projekt "Miljöbilar i Stockholm". 3. Motion 2001:17 av Malte Sigemalm (s) anses därmed besvarad.
Handlingsprogram mot växthusgaser i KF KF 2003-04-28	Ett första etappmål är att minska koldioxidutsläppen från 4,5 ton till 4,0 ton per stockholmare till årsskiftet 2005/2006 enligt KF-beslut 2004 04 28

BESLUT**HUVUDSAKLIGT INNEHÅLL**

UTL. 2003:88

Motion om långsiktiga klimatmål för Stockholm

KF 2003-11-03

Stockholm stads mål är att vara fossilbränslefritt till år 2050.

UTL. 2004:56

Nya mål för miljöbilar, åtgärder för att stimulera alternativa drivmedel.

KF 2004-05-10

Beslutade mål:

1. Staden ska verka för att 60 procent av de fordon som utnyttjas av stadens förvaltningar och bolag är miljöbilar vid utgången av 2006.
2. Stadens nämnder ska i första hand välja miljöbil vid nyanskaffning av fordon.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att uppdra till stadens bolagsstyrelser att i första hand välja miljöbilar vid nyanskaffning av fordon.
4. Staden ska verka för att stadens biogasbilar till 80 procent kör på biogas och att etanolbilarna till 80 procent kör på E85 vid utgången av 2006.
5. Staden skall verka för att minst 4 procent av nybilsförsäljningen i Stockholm är miljöbilar vid utgången av år 2006.
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att i samråd med stadsledningskontoret utarbeta förslag till uppföljningsmetod för de föreslagna målen.

UTL. 2005:26

Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2005-2010

DNR 314-2406/2004

KF 2005-02-21

Målet i trafiksäkerhetsprogrammet är att halvera antalet dödade i Stockholmstrafiken till år 2010. Trafiksäkerhetsprogrammet tar upp fem åtgärdsområden varav områdena "Trafiksäkra resor och transporter" och "Trafiksäkra trafikanter" berör stadens egna resor och upphandlingar.

I beslutet om trafiksäkerhetsprogrammet angav fullmäktige att det är stadens målsättning att alla stadens bilar före år 2010 ska ha ISA-system och alkolås samt att trafikinämnden ska stödja andra nämnder och bolag i bl.a. upphandlingsfrågor.

UTL. 2005:48

Centralupphandling avseende logistikcentra och samordning av varuleveranser i Stockholms stad.

KF 2005-03-21

Kommunstyrelsen

- skall genomföra centralupphandling avseende logistikcentra med samordnade varutransporter.
 - skall i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden, utarbeta en plan för införande av miljöfordon vid samordnade varutransporter samt ange en lämplig procentandel miljöfordon som bör ingå i den samordnade varuleveransen.
 - ges i uppdrag att utreda införandet av ett elektroniskt beställningssystem för beställning av varor till stadens verksamheter.
-

Krav på framtida fordon

Den tekniska utvecklingen går framåt och fordonen blir renare och säkrare. Teknik som är under utveckling kommer som framtida krav.

Exempel på sådan teknik är:

- Tre stjärnor i Euro NCAP för påkörning av fotgängare.
- Fordonssystem för anpassning av hastigheten, ISA.
- Krav på förnyelsebara bränslens koldioxidutsläpp och andra utsläpp.
- Nya drivsystem som syftar till att minska CO₂ utsläppen, t.ex. bränsleceller.
- Krav på att bränsleförbrukningen har minskat med minst 11 procent under perioden 2006 – 2010.
- Utvecklade bullerkrav på fordon
- Utvecklade krav på lågbullrande däck. För närvarande tas underlag för en justering av svanenkravens bullerkrav fram. Dessutom pågår en utredning om bullerskatt på bildäck.

Frågor? Kontakta oss!

Nina Ekelund

Miljöförvaltningen

08-508 281 80

nina.ekelund@miljo.stockholm.se

Annika Feychting

Trafikkontoret

08-508 264 91

annika.feychting@tk.stockholm.se